

HƯỚNG DẪN ÔN TẬP CUỐI NĂM HỌC

Nội dung bài học:

Bài 6: Xác định mục tiêu cá nhân.

Bài 7: Phòng chống bạo lực gia đình

Bài 8: Lập kế hoạch chi tiêu

Bài 9: Phòng, ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại

PHẦN I: LÝ THUYẾT

I. Nội dung lý thuyết cần ghi nhớ

Câu 1: Cách lập kế hoạch thực hiện mục tiêu gồm 6 bước:

- Liệt kê các việc cần làm để đạt mục tiêu.
- Sắp xếp công việc theo thứ tự ưu tiên.
- Xác định thời gian và nguồn lực cần thiết.
- Thường xuyên đánh giá việc thực hiện mục tiêu của bản thân.
- Điều chỉnh cách thực hiện nếu hoàn cảnh thay đổi.
- Cam kết thực hiện kế hoạch.

Câu 2: Để phòng chống bạo lực gia đình, mỗi thành viên trong gia đình cần:

- Yêu thương, chăm sóc, hỗ trợ lẫn nhau.
- Thực hiện tròn bổn phận và nghĩa vụ của mình.
- Tuân thủ nghiêm các quy định của pháp luật về gia đình.
- Học sinh cần phê phán hành vi bạo lực trong gia đình và cộng đồng một cách phù hợp với hoàn cảnh, lứa tuổi.

Câu 3: Ý nghĩa của việc lập kế hoạch chi tiêu:

- Giúp quản lý tiền một cách hiệu quả.
- Phát hiện được những điểm chưa đúng trong việc quản lý tài chính, chi tiêu không hợp lý.
- Giúp định hướng tương lai.
- Phân bổ tiền phù hợp và đạt được các mục tiêu tài chính.

Câu 4: Trách nhiệm của công dân và học sinh trong việc phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại là:

- Tự giác tìm hiểu và thực hiện nghiêm chỉnh các quy định về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại.
- Tuyên truyền, vận động bạn bè và mọi người xung quanh thực hiện tốt các quy định của pháp luật.
- Tố cáo những hành vi vi phạm hoặc xúi giục người khác vi phạm các quy định trên.
- Học sinh phải tích cực phòng ngừa và chủ động nhắc nhở, tuyên truyền người thân, bạn bè chủ động phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại.

II. Một số câu trắc nghiệm tham khảo:

Câu 1: Hành vi không phải bạo lực gia đình là:

- a. Mẹ bạn B thường la mắng thậm tệ khi bạn ấy bị điểm kém.
- b. **Bố mẹ hạn chế việc cho bạn M sử dụng mạng xã hội, khiến cho bạn ấy cảm thấy rất buồn.**
- c. Bố bạn T bắt bạn đi bán vé số mỗi ngày để kiếm tiền.
- d. Anh K không cho vợ gặp con gái nếu chị ấy không đưa đủ tiền cho mình.

Câu 2: Để phòng, chống bạo lực gia đình, mỗi cá nhân cần:

- a. **Thể hiện sự yêu thương, chăm sóc, hỗ trợ lẫn nhau giữa các thành viên trong gia đình.**
- b. Che giấu cho các hành vi bạo lực gia đình.
- c. Không can thiệp vào các hành vi bạo lực gia đình vì cho rằng đó không phải là chuyện của mình.
- d. Kích động, xúi giục người khác thực hiện hành vi bạo lực gia đình.

Câu 3: Theo quy định của Luật phòng, chống bạo lực gia đình sửa đổi được Quốc hội thông qua ngày 14/11/2022 và có hiệu lực từ ngày 1/7/2023, nạn nhân bạo lực gia đình có quyền:

- a. Được quyền sử dụng vũ khí với người thực hiện hành vi bạo lực gia đình.
- b. Được trả thù người có hành vi bạo lực gia đình.
- c. **Được bố trí nơi tạm lánh, được giữ bí mật về nơi tạm lánh và thông tin khác theo quy định của pháp luật.**
- d. Được Nhà nước chi trả toàn bộ chi phí điều trị khi phải nằm viện.

Câu 4: Để đảm bảo an toàn, các nạn nhân bị bạo hành nên:

- a. **Chủ động học một số kỹ năng tự vệ để bảo vệ bản thân trước các hành vi bạo lực.**
- b. Cố gắng chịu đựng, không nói cùng ai.
- c. Che giấu khi bị bạo lực, để không bị mọi người chê cười.
- d. Đánh trả lại.

Câu 5: Hành vi: Mẹ kế thường xuyên dùng roi đánh bạn V, khiến cơ thể bạn có nhiều vết bầm tím và luôn sợ hãi khi về nhà”, thuộc loại hình bạo lực:

- a. Bạo lực tinh thần
- b. **Bạo lực thể chất**
- c. Bạo lực tình dục
- d. Bạo lực kinh tế.

Câu 6: Anh V thường xuyên chì chiết, nhục mạ vợ của mình vì cho rằng chị có trình độ văn hóa thấp, kém hiểu biết”; thuộc loại hình bạo lực:

- a. **Bạo lực tinh thần**
- b. Bạo lực thể chất.
- c. Bạo lực tình dục.
- d. **Bạo lực kinh tế.**

Câu 7: Căn cứ vào khoản 22, Điều 1, Luật sửa đổi Bộ luật Hình sự 2017, nếu hành vi cố ý ngược đãi, hành hạ dẫn đến việc sức khỏe của ông bà, cha mẹ bị tổn hại dưới 11% thì người phạm tội có thể bị xử lý:

- a. Phạt hành chính.
- b. Phạt tiền .
- c. **Phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm.**

Câu 8: Điều 54, Nghị định số 144/2021/NĐ-CP ngày 31/12/2021 quy định: Người có hành vi xúc phạm danh dự, nhân phẩm của thành viên gia đình bị xử phạt hành chính là:

- a. Phạt tiền từ 1 triệu đến 3 triệu đồng.
- b. Phạt tiền từ 3 triệu đến 5 triệu đồng.
- c. Phạt tiền từ 5 triệu đến 7 triệu đồng.
- d. Phạt tiền từ 5 triệu đến 10 triệu đồng.**

Câu 9: Ngày gia đình Việt Nam là ngày:

- a. Ngày 28 tháng 6.**
- b. Ngày 27 tháng 2.
- c. Ngày 27 tháng 6.
- d. Ngày 28 tháng 2.**

Câu 10: Bao lực gia đình gồm các hình thức:

- a. Bao lực thể chất, bao lực tinh thần, bao lực kinh tế.
- b. Bao lực tinh thần, bao lực tình dục, bao lực thể chất.
- c. Bao lực thể chất, bao lực tinh thần, bao lực kinh tế, bao lực tình dục.**
- d. Bao lực kinh tế, bao lực tình dục, bao lực tinh thần.

Câu 11: Thói quen chi tiêu hợp lý là:

- a. Mua theo sở thích của bản thân.
- b. Căn cứ vào số tiền đang có để chọn thứ ưu tiên cần mua.
- c. Tìm mua những mặt hàng có nguồn gốc rõ ràng.
- d. Ghi ra những thứ cần mua trước khi đi mua sắm.**

Câu 12: Chi tiêu hợp lý khi số tiền chi bị hạn chế là:

- a. Ưu tiên những khoản chi cho bản thân.
- b. Ưu tiên những khoản chi thiết yếu.**
- c. Đặt mục tiêu tiết kiệm lên hàng đầu.
- d. Tìm mua những mặt hàng giá rẻ nhất.

Câu 13: Quan điểm đúng về lập kế hoạch chi tiêu là:

- a. Lập kế hoạch chi tiêu chỉ dành cho người lớn đã đi làm kiếm tiền.
- b. Lập kế hoạch chi tiêu rất mất thời gian và tạo sự khó chịu khi sử dụng tiền.
- c. Các thói quen chi tiêu hợp lý sẽ giúp ta đạt được mục tiêu tài chính cá nhân.**
- d. Chỉ cần lập kế hoạch chi tiêu sau khi đã có khoản dư.

Câu 14: Lập kế hoạch chi tiêu cần tuân theo:

- a. 4 bước.
- b. 5 bước**
- c. 6 bước.

Câu 15: Cách chi tiêu 6 chiếc lọ sẽ chia nhỏ thu nhập thành 6 khoản khác nhau, theo tỉ lệ:

- a. Nhu cầu thiết yếu (55%), đầu tư (10%), tiết kiệm (10%), hưởng thụ (10%), giáo dục (10%), từ thiện (5%).**
- b. Nhu cầu thiết yếu 60%, đầu tư 10%, tiết kiệm 5%, hưởng thụ 10%, giáo dục 10%, từ thiện 5%.
- c. Nhu cầu thiết yếu 55%, đầu tư 15%, tiết kiệm 5%, hưởng thụ 15%, giáo dục 5%, từ thiện 5%.**
- d. Nhu cầu thiết yếu 50%, đầu tư 10%, tiết kiệm 10%, hưởng thụ 15%, giáo dục 10%, từ thiện 5%.**

Câu 16: Những vấn đề về thu nhập, chi tiêu, tiết kiệm,... của mỗi người được gọi là:

- a. **Tài chính cá nhân.**
- b. Tiền sinh hoạt.
- c. Tài chính nhà nước.
- d. Tiền tiết kiệm.

Câu 17: Bản kế hoạch thu chi giúp quản lý tiền bạc của cá nhân bao gồm các quyết định về hoạt động tài chính như thu nhập, chi tiêu, tiết kiệm, đầu tư, để thực hiện những mục tiêu tài chính của cá nhân được gọi là:

- a. **bản chi ngân sách tài chính.**
- b. sổ ghi chép nguồn thu.
- c. bản phân chia thu nhập.
- d. kế hoạch tài chính cá nhân.

Câu 18: Loại kế hoạch tài chính cá nhân nào nhằm thực hiện mục đích cân đối thu chi trong tiêu dùng hay tiết kiệm được một khoản tiền nhỏ, thời gian thực hiện từ 3 đến 6 tháng?

- a. Kế hoạch tài chính cá nhân ngắn hạn.
- b. **Kế hoạch tài chính cá nhân trung hạn.**
- c. Kế hoạch tài chính cá nhân dài hạn.
- d. Loại kế hoạch tài chính cá nhân khác.

Câu 19: Phát biểu nào sau đây là sai?

- a. Sau khi xác định mục tiêu tài chính thì việc theo dõi và kiểm soát thu chi là bước đi quan trọng để có căn cứ xác định các định mức cho các khoản phó khi phân bổ tài chính.
- b. **Cần ghi chép đầy đủ các khoản thu chi, đặc biệt là các khoản chi, tách được những khoản chi thiết yếu và khoản không thiết yếu để theo dõi, kiểm soát mức chi với mức thu nhập cho phép.**
- c. Để theo đuổi mục tiêu kiếm tiền tăng thu nhập, chúng ta phải cắt giảm những khoản chi tiêu thiết yếu.
- d. Không vì theo đuổi mục tiêu kiếm tiền tăng thu nhập mà quên mục tiêu quan trọng nhất là phải học tập tốt.

Câu 20: Cơ quan, tổ chức được phép nghiên cứu, chế tạo, sản xuất, kinh doanh,, xuất khẩu, nhập khẩu, sửa chữa vũ khí là:

- a. Tất cả mọi người.
- b. Các công ty tư nhân.
- c. Các doanh nghiệp nhà nước.
- d. **Một số tổ chức, doanh nghiệp thuộc Bộ quốc phòng và Bộ công an.**

Câu 21: Việc làm không có tác dụng phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ là:

- a. Không sử dụng, tàng trữ súng trái phép.
- b. **Mua các nguyên liệu cần thiết để chế tạo pháo nổ.**
- c. Lên án, phê phán những hành động vì lợi nhuận mà sử dụng, tàng trữ vũ khí, chất nổ.
- d. Tuyên truyền, vận động mọi người có ý thức chấp hành quy định của pháp luật về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ.

Câu 22: Ngày toàn dân phòng cháy, chữa cháy là ngày:

- a. Ngày 4 tháng 10.
- b. Ngày 10 tháng 4.
- c. Ngày 14 tháng 4.
- d. Ngày 14 tháng 10.

Câu 23: Việc làm không có tác dụng phòng ngừa ngộ độc thực phẩm là:

- a. Ăn chín, uống sôi.
- b. Ăn bất cứ đồ ăn gì.
- c. Sơ chế sạch sẽ trước khi chế biến.
- d. Không sử dụng thực phẩm không rõ nguồn gốc.

Câu 24: Để phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và chất độc hại, chúng ta cần tránh thực hiện hành vi:

- a. Sử dụng thuốc bảo quản thực phẩm theo quy định.
- b. Chuyên chở vũ khí theo sự điều động của Nhà nước.
- c. **Đốt pháo trong ngày Tết, ngày cưới hỏi.**
- d. Sử dụng bếp gas để nấu ăn.

Câu 25: Hành vi không vi phạm các quy định của pháp luật về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại là:

- a. Cưa bom, đạn pháo chưa nổ để lấy thuốc nổ.
- b. **Công an sử dụng vũ khí để trấn áp tội phạm.**
- c. Buôn bán vũ khí, súng đạn.
- d. Báo cháy giả.

Câu 26: Quy trình bốn bước để xử lý một vụ cháy lớn được sắp xếp theo thứ tự là:

- a. **Báo động; cắt điện; gọi 114; dùng phương tiện và lực lượng tại chỗ để chữa cháy.**
- b. Cắt điện; báo động; gọi 114; dùng phương tiện và lực lượng tại chỗ để chữa cháy.
- c. Báo động; cắt điện; dùng phương tiện và lực lượng tại chỗ để chữa cháy; gọi 114.
- d. **Gọi 114; dùng phương tiện và lực lượng tại chỗ để chữa cháy; báo động; cắt điện.**

Câu 27: Theo Luật Phòng cháy và chữa cháy năm 2001, sửa đổi và bổ sung năm 2013, hành vi báo cháy giả sẽ bị xử phạt:

- a. **Phạt tiền đến 4 triệu đồng.**
- b. Phạt hành chính.
- c. Phạt cải tạo không giam giữ đến 3 tháng.
- d. Nhắc nhở, cảnh cáo.

Câu 28: Theo Luật Bảo vệ môi trường năm 2000, hành vi: “Vận chuyển, chôn, lấp, đổ, thải, đốt chất thải rắn, chất thải nguy hại dưới 100kg không đúng quy trình kỹ thuật, quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường”; sẽ bị xử phạt:

- a. **Phạt tiền từ 100 triệu đến 150 triệu đồng.**
- b. Phạt tiền từ 150 triệu đến 200 triệu đồng.
- c. Phạt tiền từ 200 triệu đến 250 triệu đồng.

Câu 30: Mục tiêu cá nhân là:

- a. Bài kiểm tra của Lan có số điểm cao nhất lớp
- b. **Kiên muốn giành được được giải nhất trong lần thi học sinh giỏi toán năm nay**
- c. Cây hoa hồng của My trồng sai trĩu những bông hoa
- d. Chiếc áo đồng phục của Mạnh đã không còn mặc vừa nữa.

Câu 31: Lan học hơi đuối môn Toán, em đặt mục tiêu sẽ trở thành học sinh học khá môn học này trong năm tới. Em tập trung ôn luyện các bài tập đó trong thời gian nghỉ hè, sưu tầm làm thêm bài tập của các dạng làm thêm. Sau một năm thành tích môn toán của Lan đã tiến bộ vượt bậc, không chỉ dừng lại ở học khá mà thành tích về môn Toán của Lan đứng nhất nhì lớp. Theo em, thành công trong việc học môn Toán của bạn Lan là từ :

- a. Vì bản thân Lan đã học tốt môn toán từ trước
- b. **Lan học tốt môn Toán là do bạn có kế hoạch cụ thể trong việc học tập và rèn luyện môn Toán**
- c. Lan học tốt môn Toán lên là nhờ ăn may
- d. Lan học tốt môn Toán vì bạn được bạn khác giúp đỡ trong học tập.

Câu 32: Để lập được kế hoạch học tốt môn Tiếng Anh em cần phải bắt đầu từ đâu?

- a. Cam kết sẽ học tập môn Tiếng Anh thật tốt
- b. Xác định thời gian và động lực học môn học này
- c. **Liệt kê những việc cần phải làm để đạt được mục tiêu học tốt môn Tiếng Anh**
- d. Điều chỉnh cách thức thực hiện các việc em cần làm cho phù hợp với hoàn cảnh thực tiễn.

Câu 33: Bước đầu tiên trong khâu lên kế hoạch lập mục tiêu cá nhân là gì?

- a. Xác định thời gian và nguồn lực cần thiết
- b. Cam kết thực hiện kế hoạch
- c. Điều chỉnh cách thức thực hiện nếu hoàn cảnh thay đổi
- d. **Liệt kê những việc cần làm để đạt được mục tiêu.**

Câu 34: Tiết kiệm được một khoản tiền tiêu vặt” thuộc loại mục tiêu cá nhân nào?

- a. Học tập và nghề nghiệp
- b. **Tài chính cá nhân**
- c. Sức khỏe
- d. Trao tặng và cống hiến xã hội.

Câu 35: Kết quả của một việc có một mục tiêu rõ ràng sẽ như thế nào?

- a. **Hoàn thành với kết quả cao**
- b. Không khả thi để có thể thực hiện
- c. Gặp nhiều khó khăn trong quá trình thực hiện
- d. Không đạt được kết quả tốt

Câu 36: Phát triển bản thân thuộc loại mục tiêu cá nhân nào?

- a. **Mục tiêu cá nhân có thể được phân loại theo lĩnh vực**
- b. Mục tiêu cá nhân có thể được phân loại theo thời gian
- c. Mục tiêu cá nhân được phân loại theo tính chất
- d. Mục tiêu cá nhân được phân loại theo đặc điểm

Câu 37: Vì sao chúng ta nên xác định mục tiêu cá nhân cho bản thân?

- a. Làm chúng ta trượt dài trên các mục tiêu đã đề ra
- b. **Giúp chúng ta có thêm động lực trong cuộc sống, có các kế hoạch cụ thể để hoàn thành mục tiêu của mình trong tương lai**
- c. Thực hiện các mục tiêu cá nhân khiến chúng ta không tìm được hướng đi đúng đắn cho từng trường hợp cụ thể
- d. Lên kế hoạch cho các mục tiêu làm chúng ta mất thời gian

Câu 38: D thấy dạo gần đây khóa học về kỹ năng sống được rất nhiều bạn bè tham gia, D cũng muốn tham gia cho bằng bạn bằng bè. D đã hỏi xin tiền mẹ để đóng tiền tham gia khóa học. Theo em, việc làm của bạn D có được coi là biết xác định mục tiêu của bản thân không?

- a. Việc làm của D thể hiện D biết xác định mục tiêu cá nhân của mình
- b. Việc làm của D thể hiện D không biết thương mẹ làm lụng vất vả mà lại xin mẹ tiền đi học một khóa học không liên quan gì đến chương trình học tập ở trên lớp
- c. **D không biết xác định mục tiêu cá nhân, D chỉ thấy các bạn đăng kí học rồi tò mò đăng kí học theo.**

Câu 39: Em có thể lên kế hoạch tăng khả năng hiện thị của mình như thế nào?

- a. Im lặng trong các cuộc họp nhóm
- b. **Cố gắng phát biểu, đóng góp một ý kiến có ích trong các cuộc họp nhóm mà mình tham gia.**
- c. Từ chối phát biểu các ý kiến của mình trong các cuộc họp.

PHẦN II: LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG:

Câu 1: Hai bạn M và P đang bắt cua ở con mương gần nhà thì vô tình mò được một vật có hình dáng giống khẩu súng được bao bọc kĩ. Bạn M muốn mang vật đó giao nộp cho cơ quan công an ngay. Tuy nhiên, bạn P lại muốn đem về nhà để hỏi ý kiến người lớn, nếu chắc chắn là súng thì giao nộp cũng không muộn.

Nếu là bạn M, dựa vào những quy định của pháp luật, em sẽ làm gì?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 2: Em hãy xử lý các tình huống dưới đây: Cuối tuần, Đoàn thanh niên xã tổ chức hoạt động tuyên truyền phổ biến kiến thức pháp luật về phòng cháy, chữa cháy cho học sinh. Bạn A xin phép bố mẹ được tham gia, tuy nhiên bố mẹ bạn cho rằng đó không phải là hoạt động học tập nên không đồng ý.

Nếu là bạn A, em sẽ thuyết phục bố mẹ như thế nào?

Câu 3: Nghỉ hè, bạn T được mẹ đưa về quê chơi với ông bà và cậu út. Bạn thấy cậu út thường xuyên dùng thuốc trừ sâu phun cho rau và cây ăn quả. Cậu bảo, số rau và hoa quả đó trồng để bán nên cần phun nhiều thuốc để ngăn sâu bọ phá hoại.

Nếu là bạn T, dựa vào những quy định của pháp luật, em sẽ nói gì với cậu út?

Câu 4: N học môn Toán không được tốt, em thường mất rất nhiều thời gian để giải một bài toán trong khi các bạn khác chỉ mất nửa thời gian. N muốn cải thiện kết quả môn học này của mình, theo em N nên làm gì để vừa học tốt môn Toán vừa có thể đáp ứng được các điều kiện sau đây:

- a. Không làm ảnh hưởng đến các môn học khác.

- b. Có được thành tích khá về môn Toán trong học kì tới.

Câu 5: Em hãy đọc các tình huống sau và trả lời câu hỏi;

Tình huống 1: Hằng tháng, bạn K đều lập kế hoạch chi tiêu của bản thân để cân đối các khoản chi tiêu sao cho hợp lý như: mua đồ ăn sáng, đồ dùng học tập, tiết kiệm, đi xem phim... Khi thấy bạn K có thói quen ghi chép lại các khoản chi tiêu, bạn M (bạn cùng lớp với bạn K) cho rằng việc làm này là không cần thiết.

- a. Theo em, việc lập kế hoạch chi tiêu sẽ đem lại lợi ích gì cho bạn K?

.....

.....

.....

.....

- b. Em có đồng tình hay không đồng tình với ý kiến của bạn M? Vì sao?

.....

.....

.....

.....

Tình huống 2:

Bạn H và nhóm bạn rủ nhau đi xem phim. Bạn H và các bạn muốn mua thêm nước uống, bỏng ngô nhưng đủ tiền. Bạn H không suy nghĩ và lấy ngay số tiền mua đồ dùng học tập mà mẹ vừa đưa sáng nay để mua nước, bỏng ngô cho các bạn. Thấy vậy, các bạn trong nhóm đã khuyên bạn ấy không nên chi tiêu như vậy. Thế nhưng, bạn H lại nói: “ Không cần phải tính toán làm gì, hết

- Em có nhận xét gì về cách chi tiêu của bạn H?

.....

.....

.....

.....

- Nếu em là bạn của H, em sẽ khuyên bạn H như thế nào để có thói quen chi tiêu tốt hơn?

.....

.....

.....

.....

Câu 6: Em hãy tư vấn giúp bạn trong các trường hợp sau:

- a. Khi bị rò rỉ gas, nên làm gì và không nên làm gì?

.....

.....

.....

.....

b. Khi bị ngộ độc thực phẩm, nên làm gì?

c. Cách phòng ngừa ngộ độc thực phẩm như thế nào?

Câu 7: Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a. Mục tiêu càng rõ ràng, cụ thể, chi tiết thì càng có khả năng đạt được cao hơn.

b. Ghi nhớ mục tiêu ở trong đầu thì tốt hơn là viết ra giấy.

c. Bên cạnh mục tiêu về học tập và phát triển bản thân thì mục tiêu tài chính, mục tiêu cống hiến xã hội, mục tiêu gia đình, sức khỏe cũng là những mục tiêu quan trọng và cần thiết đối với học sinh.

d. Chỉ cần đặt mục tiêu rõ ràng là đủ, thời hạn không quan trọng, lúc nào đạt được mục tiêu cũng được.

Câu 8: Em sẽ làm gì nếu ở trong những tình huống dưới đây?

- a. Đang học ở trường phổ thông dân tộc nội trú của tỉnh, chị H bị bố mẹ ép nghỉ học để lấy chồng.

- b. Nhiều lần chứng kiến chú hàng xóm đánh con nhỏ, bạn B rất thương em bé nhưng chưa biết làm thế nào để giúp em.

- c. Do bố mẹ li hôn nên bạn C sống cùng với bố và mẹ kế. Trước mặt bố, mẹ kế luôn ngọt ngào, nhưng khi bố vừa đi khỏi nhà, bạn đã bị mắng chửi, thậm chí bị đánh đập.

- d. Bạn T ở cùng với bác họ. Hàng ngày, bác bắt bạn phải thức dậy khuya sớm, lao động nặng nhọc. Vì vậy đã 14 tuổi mà T còi cọc như đứa trẻ lên mười.
